

Skraldemænd er vel også en slags mennesker!

– markedsgørelsen af kommunale serviceopgaver forårsager nedslidning

Ole Busck

Udbud og udlicitering af offentlige tjenester griber om sig, især på det tekniske område. Der realiseres besparelser, men samtidig synes nedslidning og udstødning af ufaglærte at være en konsekvens af markedsgørelsen af den kommunale sektor. På trods af tilstedeværelsen af sociale hensyn i den formelle institutionelle kontekst viser en undersøgelse af kommunernes udbud og opfølgning på renovationsområdet, at andre hensyn og påvirkninger gør sig stærkere gældende i den uformelle kontekst. En 'ond cirkel' i kraft af en 'hård' kommunal udbudspraksis, markeds kræfter og skraldemænds modkultur leder til ringe arbejdsforhold, ringe kvalitet og ringe miljøresultater. Der synes at være behov for nye institutionelle virkemidler.

Det er paradoksalt at halvdelen af de 14 brancher, som i forlængelse af Velfærdsforliget er udpeget som "nedslidningstruede" (BM 2006), helt eller delvis udgøres af offentligt ansatte, eller ansatte der arbejder for det offentlige som rengøringsassistenter, skraldemænd, chauffører mv. Det er den samme offentlige sektor, velfærdsstatens kerne, som tilmed bærer omkostningerne ved nedslidning, der skaber forhøjet sygefravær blandt sine egne og udliciterede ansatte og udstøder store grupper til førtidspension og efterløn.

Den effektivisering og markedsgørelse, som har kendetegnet moderniseringen af den offentlige sektor i en længere periode, har tilsyneladende omsat sig i pressede arbejdsforhold både for de offentligt ansatte, som AMI's *Puma-projekt* viser (Borritz 2006), og for de ansatte, hvis arbejde er udliciteret og udbudt. Ved *udlicitering* forstås beslutnin-

gen om at lade en privat leverandør udføre en serviceopgave, mens *udbud* betegner processen, hvorunder flere opfordres til på givne vilkår at give tilbud på opgavens udførelse.

Med kommunalreformen er vejen åben for yderligere rationalisering og effektivisering af den offentlige sektor i eget regi og ved øget udbud af opgaver. Både i regeringen og i Kommunernes Landsforening (KL) tales der om stordriftsfordele, og om serviceopgaver der får en størrelse, der gør dem markeds-mæssigt interessante. KL's direktør forudser sammen med lederne af to erhvervsorganisationer mere offentlig-privat samarbejde på baggrund af "*et historisk effektiviseringspres*" og "*den større administrative muskelkraft til at gennemføre udbud*" (Hansen et al 2006).

Kommunernes udliciteringer har hidtil overvejende omfattet de tekniske tjenester, der er kendetegnet ved ufaglært arbejde: ren-

Tidsskrift

for

ARBEJDSLIV

Kære læser

Desværre er denne artikel ikke lagt på nettet endnu. Vi venter et år fra den bogtrykte udgave bliver sendt til abonnenterne til den gratis elektroniske udgave frit kan hentes.

Hvis du vil læse den hurtigt, må du derfor have ulejligheden at bestille tidsskriftet hos Syddansk Universitetsforlag.

Bestilling kan i øvrigt let foretages via 'Nyt om arbejdsliv' – gå ind på 'Tidsskrift' og vælg 'Abonnement og løssalg'.

med venlig hilsen

redaktionen